

ABC

Budżetu domowego

czyli jak zadbać o osobistą kondycję finansową

Jacek Grodecki

ABC

Spis Treści

Krok 1	chwila refleksji	3	
Krok 2	ustal cele swoje i Twojej rodziny	4	
Krok 3	zrób remanent, czyli przejrzyj swoją sytuację finansową	7	
Krok 4	przejrzyj swoje aktualne inwestycje	10	
Krok 5	sprawdź jaki poziom ryzyka jesteś w stanie zaakceptować ?	12	
Krok 6	dopasuj inwestycje do swoich celów i priorytetów	14	
Krok 7	zainwestuj bez pośredników, czyli kup towar bezpośrednio od producenta	20	
		23	Jak żyć z podatkiem od zysków z oszczędności ?
		25	Chcesz wiedzieć więcej ?
	Jak fundusze inwestycyjne GTFI mogą pomóc Ci w osiągnięciu Twoich celów ?	29	
	Dwa kroki do inwestycji	35	

Zacznij kopać studnię
zanim będziesz spragniony.

stare chińskie przysłowie

Zrób sobie kawę, herbatę lub co lubisz, usiądź w fotelu i odpręż się.
Zastanów się i spróbuj odpowiedzieć sobie na takie oto pytania:

- Czy żyjesz tylko chwilą czy też myślisz czasem, co będzie za kilka, kilkanaście lat?
- Dokąd zmierzasz – jakie masz cele w życiu? Co jest dla Ciebie najważniejsze?
- Jak długo chcesz pracować zanim przejdziesz na emeryturę?
- Czy chcesz posłać dziecko na Harvard?
- Czy myślisz o budowie domu?
- Masz dobrą pracę! – Zastanów się co by było, gdybyś ją stracił – nieważne z jakiego powodu.
- Może chciałbyś pracować we własnej firmie?
- Masz hobby i ile masz na nie czasu?
Zapytaj o to samo swojego partnera.

Krok

4 6

Ustal cele swoje i Twojej rodziny

Jeżeli dobrze przemyślałeś krok pierwszy i przedyskutowałeś go ze swoim partnerem, co mogło zająć trochę czasu, bo jak widzisz nie są to łatwe pytania, spróbuj to usystematyzować. Które cele są najważniejsze, z których na pewno nie chcesz rezygnować, a które są mniej ważne i mogą poczekać? Innymi słowy ustal swoje priorytety. Nie zapomnij ich spisać na kartce papieru.

Jeżeli już udało Ci się określić, co jest najważniejsze ustal, kiedy zamierzasz to osiągnąć. Bądź przy tym uczciwy wobec siebie samego i potraktuj to realistycznie. Zapewne cele, które sobie wyznaczyłeś da się podzielić na krótko, średnio i długoterminowe.

Do celów **krótkoterminowych**, to znaczy takich, które zamierzasz osiągnąć w ciągu roku lub kilku lat można zaliczyć na przykład zgromadzenie środków na kupno samochodu lub wyposażenia mieszkania.

Cele **średnioterminowe** od kilku do kilkunastu lat, to na przykład budowa domu lub zgromadzenie pieniędzy na studia dla dzieci, czy założenie własnej firmy.

Cele **długoterminowe**, powyżej kilkunastu lat to przede wszystkim zgromadzenie kapitału na uzupełnienie emerytury. Przejście na nią nie musi oznaczać siedzenia w domu i snucia rozmyślań jak to kiedyś bywało. Jeżeli się odpowiednio do tego przygotujesz możesz spełnić swoje marzenia, na które brakowało Ci przedtem czasu i....pieniędzy.

Sposób i terminy realizacji celów zależą oczywiście od poziomu Twoich dochodów, ale również od tego, w jaki sposób tym dochodem gospodarujesz.

Wszelkie decyzje związane z przeznaczeniem dochodów da się podzielić na dwie proste kategorie: decyzje inwestycyjne i konsumpcyjne.

Decyzje inwestycyjne to takie w wyniku, których tworzysz wartość swojego majątku. Innymi słowy, jeżeli inwestujesz w coś, co po latach będzie warte więcej niż dziś, uwzględniając w tym dewastującą działalność inflacji, to tworzysz wartość.

TWOJE 100 zł		
przy takiej rocznej inflacji		
5,0%	7,0%	10,0%
po dziesięciu latach jest warte		
61,39zł	50,83zł	38,55zł
czyli straciło na wartości		
-38,6%	-49,2%	-61,4%
Sprawdź dowolne parametry na kalkulatorach w Akademii na www.gtfi.pl		

Przykładem takich decyzji mogą być długoterminowe inwestycje w fundusze akcji lub budowa własnego domu. Nie od dziś wiadomo również, że do najlepszych inwestycji długoterminowych należą nakłady na własną edukację. Bardzo mało ludzi uświadamia sobie jednak bardzo istotny fakt – prawdopodobnie największą inwestycją, jaką człowiek w życiu robi nie jest budowa domu, lecz gromadzenie majątku na czas przejścia na emeryturę. Warto o tym pamiętać, a łatwo to przeoczyć.

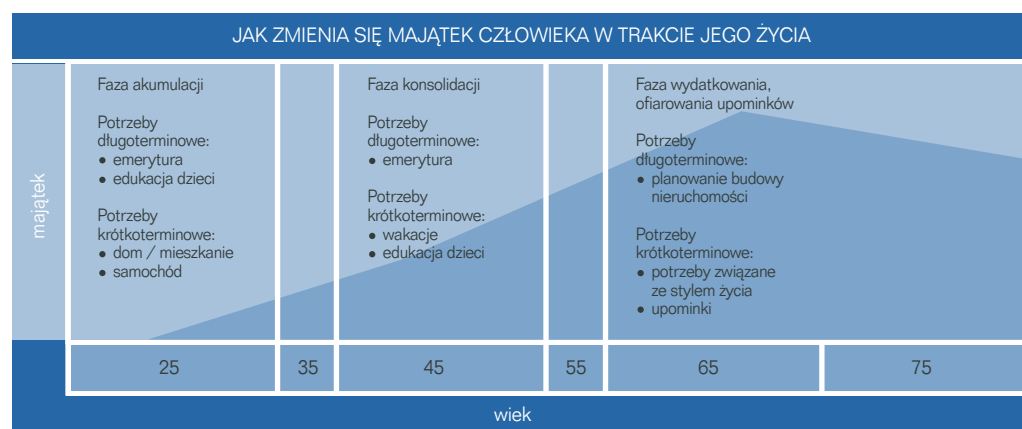
Z decyzjami konsumpcyjnymi jest natomiast odwrotnie - zazwyczaj zmniejszają wartość majątku. Najprostszy przykład decyzji konsumpcyjnych to kupno samochodu lub sprzętu audio-video.

Można na to spojrzeć jeszcze inaczej - inwestujesz dzisiaj po to, by móc konsumować więcej w przyszłości.

www.gtfi.pl

Sprawdź wpływ swoich decyzji konsumpcyjnych na Twoją sytuację majątkową na kalkulatorze „inwestować czy konsumować?” w Akademii na stronie www.gtfi.pl

W Twoim interesie jest oczywiście znalezienie równowagi pomiędzy inwestycjami a konsumpcją. Wszelkie skrajności bywają niezdrowe.

Szukanie tej równowagi to nie żadna wielka filozofia, czy kosmicznie trudna dziedzina wiedzy. Zdrowy rozsądek i systematyczność potrafią czynić cuda.

Przy ustalaniu celów pamiętaj, że bardzo ważne jest to, aby zgromadzić sobie rezerwę gotówkową na wydatki, których nie jesteś w stanie przewidzieć. Najprostszy przykład takiej sytuacji to zmiana pracy, która może zająć trzy lub sześć miesięcy. W tym czasie trzeba rzecz jasna z czegoś żyć. Musisz zatem mieć łatwo dostępne rezerwy gotówki w wysokości 3, 6 lub nawet 12-krotności Twoich miesięcznych wydatków. Ile konkretnie - zależy od stabilności Twoich dochodów – im mniej stabilne tym większa powinna być rezerwa.

Krok

Zrób remanent,
czyli przejrzyj
swoją sytuację
finansową

Budżet domowy zasadniczo niewiele różni się od budżetu firmy. Główna różnica polega na tym, że firma musi sporządzać dokumentację finansową swojej działalności po to, by mierzyć jej efekty, a nas, zwykłych obywateli nikt do tego nie zmusza. Jedyne formalnie wymagany dokument to roczna deklaracja podatkowa. Zazwyczaj koło kwietnia każdego roku dziwisz się - skoro tyle zarobiłem to gdzie się podziały te wszystkie pieniądze? Spróbuj, zatem potraktować poważnie swój budżet domowy i zabierz się do tego z kartką papieru i ołówkiem.

www.gtfi.pl

Wygodniej jest to zrobić w komputerze, ponieważ on troszkę szybciej liczy, a przykładowy prosty arkusz „Twoja wartość netto” znajdziesz w Akademii na www.gtfi.pl.

Policz wartość swojego majątku netto

To nie jest takie straszne, na jakie wygląda.

Podsumuj swój majątek – czyli to co masz według aktualnej wartości rynkowej np. nieruchomości, samochód, biżuterię, zbiory kolekcjonerskie, inne dobra rzeczowe, oszczędności (lokaty, obligacje, akcje, fundusze inwestycyjne i emerytalne).

Podsumuj swoje długi – czyli to co jesteś winien np.: kredyt mieszkaniowy, kredyty konsumpcyjne np. samochód, meble itp., zadłużenie na kartach kredytowych, debet w koncie osobistym.

Policz swoją wartość netto, czyli ile Ci zostanie, gdy odejmiesz dług od majątku. Jeżeli wynik jest dodatni to znaczy, że Twój majątek jest większy niż Twoje zadłużenie, co oznacza wyższe

bezpieczeństwo finansowe. Jeżeli natomiast wynik jest ujemny to znaczy, że obecnie pracujesz po to, aby spłacać długi, co oznacza, że musisz wykazać sporo dyscypliny.

Majątek – Długi = Wartość Netto

Zwróć uwagę na fakt, że dopiero wartość netto mówi naprawdę coś o Twojej sytuacji majątkowej.

Zrób rachunek wyników, czyli policz, jakim dochodem dysponujesz

Podsumuj miesięczne dochody swoje i partnera. Od tego odejmij uczciwie wszystkie koszty i wydatki, jakie miesięcznie ponosisz, łącznie z ratami kredytowymi i odsetkami od zadłużenia, jeżeli takowe masz.

Jeżeli nie wiesz ile miesięcznie wydajesz lub wiesz ile, ale nie pamiętasz na co, dobrą metodą jest dokonywanie jak największej ilości płatności za pomocą karty płatniczej. Wówczas, co miesiąc na wyciągu z banku bardzo łatwo zobaczysz, którędy uciekają pieniądze. Nie musisz jednak tego robić z aptekarską dokładnością – lepiej poświęcić więcej czasu na przemyślenie decyzji jak inwestować, niż uzgadniać każdą wydaną złotówkę.

Jeżeli wynik jest ujemny to niedobrze, ponieważ finansujesz swoje bieżące wydatki zwiększając zadłużenie. Jeżeli wynik jest dodatni to znaczy, że pozostaje Ci nadwyżka, którą możesz inwestować zgodnie ze swoimi priorytetami.

To co zobaczysz po zrobieniu takiego rachunku, może Ci się nie spodobać, jednak nie znaczy to, że tak musi być wiecznie. Może myślisz: „no tak nie zostaje mi już nic – wydaję tyle ile zarabiam, albo jeszcze więcej, zatem skąd mam brać pieniądze na inwestowanie?” Nie martw się - ten problem mają nie tylko ludzie, którzy naprawdę mało zarabiają, ale również ci, którzy mają bardzo wysokie dochody. Rzecz w tym, że bieżące pokusy konsumpcyjne potrafią opróżnić każdy portfel.

Przejrzyj swoje wydatki jeszcze raz i poszukaj oszczędności. Ogranicz liczbę kart, w szczególności kredytowych. Karta kredytowa jest bardzo pożytecznym wynalazkiem, ale trzeba się umieć nią posługiwać w sposób zdyscyplinowany i co miesiąc spłacać zadłużenie w 100%.

W przeciwnym razie bardzo słono płacisz za wszystko, co kupujesz posługując się plastiką. Jeżeli już musisz mieć kredyt to posługuj się zadłużeniem na koncie osobistym, ponieważ jego oprocentowanie na pewno jest niższe. Karta kredytowa staje się szczególnie niebezpieczna w sytuacjach, kiedy trafiasz na coś co Ci się bardzo podoba. Niby nie masz przy sobie pieniędzy, ale dzięki karcie masz możliwość wydać dużo pieniędzy za jednym razem. Mówisz sobie „raz się żyje” i kolejny gadżet ląduje w Twoim koszyku.

www.gtfi.pl

Policz w Akademii na www.gtfi.pl ile możesz zarobić ograniczając miesięczne wydatki o wybraną kwotę i przeznaczając to na inwestycje. Jeżeli masz wątpliwości czy kupować za gotówkę czy na kredyt, policz to sobie również w Akademii.

JEŻELI ZAMIERZASZ ZGROMADZIĆ TAKI KAPITAŁ		
1000 000 zł		
w tyle lat		
35	25	10
przy takiej wymaganej średniej rocznej stopie zwrotu		
8%		
to musisz miesięcznie wpłacać taką kwotę		
435,94 zł	1 051,50 zł	5 466,09 zł
Sprawdź dowolne parametry na kalkulatorach w Akademii na www.gtfi.pl		

Wszystko będzie w porządku, gdy uda Ci się zachować właściwą równowagę. Jeżeli chcesz się zabezpieczyć na przyszłość i móc utrzymać obecny poziom życia również po przejściu na emeryturę, musisz systematycznie przeznaczać określony procent swoich dochodów na inwestycje. Im wcześniej zaczniesz odkładać, tym będzie to dla Ciebie mniej odczuwalne – to znaczy inwestowana co miesiąc kwota będzie mogła być mniejsza. Jeżeli zaczniesz w wieku dwudziestu lat to powinno to być około 10% twoich dochodów, trzydziestolatkom muszą inwestować już 15% i tak dalej.

Jest tak dlatego, że im dłużej pieniądze pracują tym więcej mają czasu na wzrost wartości. Może się okazać, że jeżeli zaczniesz później inwestować konieczne będzie dla osiągnięcia tego samego poziomu majątku podjęcie większego ryzyka, a to nie zawsze jest zdrowe. Większe ryzyko to wyższa wymagana stopa zwrotu. Pamiętaj, jak w filmie „Vabank” Duńczyk powiedział do Kwinto „...z wiekiem spada zapotrzebowanie na ryzyko, a rośnie popyt na święty spokój.”?

Przy okazji kontroli wydatków sprawdź czy masz właściwe ubezpieczenia. Pamiętaj przy tym, jaki jest ich właściwy cel: mają Cię chronić na wypadek nieprzewidzianych okoliczności. Zatem ubezpieczenie na życie służy przede wszystkim zapewnieniu dochodu rodzinie na wypadek utraty zdolności do pracy lub co gorsza śmierci. W przypadku takich zdarzeń firma ubezpieczeniowa wypłaca Ci odszkodowanie. Nie myl jednak ubezpieczeń z inwestycjami a już na pewno nie traktuj polisy na życie jako inwestycji. Ubezpieczenie to koszt, jaki trzeba ponieść by nie musieć ponosić wielokrotnie większych kosztów w przypadku zdarzeń losowych. Podobnie z ubezpieczeniami majątkowymi – Twój majątek, na który tak ciężko pracujesz powinien być zabezpieczony (samochód, dom) w przeciwnym razie możesz kiedyś mocno ucierpieć. Jeżeli zatem masz wszystkie właściwe ubezpieczenia inwestuj z wykorzystaniem specjalnie do tego przeznaczonych produktów inwestycyjnych.

JEŻELI ZAMIERZASZ ZGROMADZIĆ TAKI KAPITAŁ		
1000 000 zł		
w tyle lat		
35	25	10
inwestując co miesiąc tę samą kwotę		
500zł		
to wymagana przez Ciebie średnia roczna stopa zwrotu jest taka		
7,44%	12,35%	43,83%
Sprawdź dowolne parametry na kalkulatorach w Akademii na www.gtfi.pl		

4 Krok

10 11

Przejrzyj
swoje aktualne
inwestycje

Przejrzyj swoje aktualne inwestycje (oszczędności) i zastanów się czy pomogą Ci one w realizacji celów ustalonych w drugim kroku. Pamiętaj przy tym, że inwestycje krótkoterminowe służą realizacji celów krótkoterminowych, a inwestycje długoterminowe służą realizacji celów długoterminowych.

Przykładowe inwestycje krótkoterminowe, to fundusze inwestycyjne rynku pieniężnego, wszelkiego rodzaju lokaty bankowe i obligacje skarbowe, których termin wykupu przypada w ciągu roku lub dwóch.

Inwestycje średnioterminowe to np. fundusze inwestycyjne obligacji, natomiast fundusze inwestycyjne akcji to inwestycje zdecydowanie długoterminowe.

Pamiętaj również, że inwestycje krótkoterminowe są zazwyczaj bezpieczniejsze a co za tym idzie mniej rentowne niż długoterminowe. Tak już bowiem jest, że im coś jest bardziej pewne, tym mniejszy dochód przynosi. Jeżeli chcesz zarabiać lepiej na inwestycjach musisz być gotów na ponoszenie większego ryzyka. Inwestowanie to nic innego jak rezygnacja z konsumpcji dziś, w nadziei na to, iż w przyszłości będzie można za zainwestowaną kwotę nabyć więcej dóbr.

Inaczej mówiąc, jeżeli dzisiaj stać Cię na samochód w wersji standardowej, lecz zamiast go kupić zainwestujesz mądrze jego równowartość, możesz się spodziewać, że za kilka lat kupisz sobie ten sam samochód, ale z najlepszym dostępnym wyposażeniem, ponieważ wartość Twojej inwestycji wzrosła bardziej niż cena samochodu. Mówiąc językiem ekonomistów inwestycja była bardziej rentowna niż inflacja w tym samym okresie.

Rodzaj inwestycji powinien być dostosowany do celu, jakiemu ma służyć. I tak, na przykład, mając trzydzieści lat do emerytury nie powinno się gromadzić majątku na jej zabezpieczenie

w lokatach bankowych, funduszach rynku pieniężnego czy nawet w funduszach obligacji. Ryzykuje się wówczas tym, że wzrost wartości inwestycji może być niższy niż wzrost inflacji.

Podobnie nie można trzymać podręcznych rezerw gotówkowych w funduszach akcji, ponieważ w chwili, gdy zechcesz sięgnąć po pieniądze, Twoja inwestycja może być akurat mniej warta niż kilka miesięcy wcześniej, kiedy została dokonana.

Krok

Sprawdź
jaki poziom
ryzyka jesteś w stanie
zaakceptować

Ponieważ Twoje zdrowie psychiczne jest bardzo ważne, istotna jest Twoja skłonność do akceptacji ryzyka. Dwie osoby mające podobne cele i będące w tym samym wieku mogą mieć zupełnie inną tolerancję zachowań ich inwestycji.

Jeżeli słabo znosisz widok okresowych wahań wartości Twojego portfela, rozkład inwestycji powinien być taki, aby dominowały w nim obligacje. Przygotuj się również na to, że w przypadku, gdy ceny akcji będą mocno szły do góry Twój portfel będzie się zachowywał bardziej stabilnie, to znaczy nie będziesz na nim zarabiał tyle, ile mógłbyś gdyby w portfelu były same akcje.

Wartość jednostki uczestnictwa w funduszu akcji może w poszczególnych latach spadać nawet o kilkadziesiąt procent a następnie rosnąć o kilkadziesiąt procent w długim terminie odrabiając straty z nawiązką. Spójrz na dane w tabeli. To się nazywa zmienność stopy zwrotu. Im ta zmienność jest większa, tym większe ryzyko. Dlatego inwestując w fundusze akcji trzeba być świadomym tego zjawiska i być gotowym do jego akceptacji. W przeciwnym razie narażasz się na to, iż będziesz umarzać jednostki uczestnictwa w trakcie giełdowej bessy, a potem będziesz obserwować jak rosna, ale już bez Ciebie. Dane historyczne wskazują na to, że im dłuższy jest okres inwestowania tym mniejsze jest prawdopodobieństwo osiągnięcia strat i tym większe szanse osiągnięcia zysków.

ŚREDNIE ROCZNE STOPY ZWROTU NA RYNKU AKCJI W USA W LATACH 1802-1997			
okresy	całkowita realna (po uwzględnieniu inflacji) roczna stopa zwrotu	najwyższa w okresie roczna realna stopa zwrotu	najniższa w okresie roczna realna stopa zwrotu
1802-1870	7,0 %	66,6 %	-29,9 %
1871-1925	6,6 %	56,1 %	-31,2 %
1926-1997	7,2%	57,1 %	-38,6 %
1802-1997	7,0 %	66,6 %	-38,6 %
1982-1997	12,8%	31,0%	-11,5%

źródło: John C. Bogle *Common Sense on Mutual Funds* John Wiley&Sons 1999

www.gtfi.pl

Sprawdź, jaki poziom ryzyka jesteś w stanie zaakceptować, tak aby w nocy spokojnie spać podczas, gdy Twoje pieniądze będą mocno zapracowane gdzieś na rynkach finansowych. Możesz wykorzystać do tego quiz w Akademii na stronie www.gtfi.pl

6 Krok

14 19

Dopasuj
inwestycje
do swoich celów
i priorytetów

Dobierz sobie właściwe fundusze inwestycyjne, czyli zbuduj portfel inwestycyjny z funduszy.

Teraz zapytasz, dlaczego fundusze inwestycyjne? Oto kilka argumentów, które powinny Cię przekonać:

- **Profesjonalne zarządzanie.** Fundusz inwestycyjny to instytucja, która gromadzi w jednym miejscu pieniądze setek lub tysięcy inwestorów. Towarzystwo, które zarządza takim funduszem wynajmuje do tego portfolio managerów oraz zespoły analityków. Ich podstawowym pełnoetatowym zajęciem jest analiza inwestycji najlepiej spełniających cele funduszy, dlatego między innymi analizują sprawozdania finansowe spółek publicznych, spotykają się z ich kadrą kierowniczą, analizują ich strategie oraz strategie ich konkurentów rynkowych, rozmawiają z klientami tych spółek, ich dostawcami a także konkurentami – wszystko po to by mieć jak największy zasób informacji w momencie podejmowania decyzji inwestycyjnych.

- **Efektywność inwestowania.** Inwestując przez fundusz inwestycyjny wykorzystujesz oszczędności wynikające z jego wielkości. Jako inwestor instytucjonalny fundusz płaci o wiele mniejsze prowizje za transakcje. Ponadto koszt zatrudnienia profesjonalistów rozkłada się na bardzo wielu inwestorów, dzięki czemu płacisz mniej niż w przypadku samodzielnego zatrudniania fachowca.

- **Dywersyfikacja.** Znasz pewnie starą giełdową maksymę: „Nie wkłada się wszystkich jajek do jednego koszyka.” Innymi słowy Twoje inwestycje powinny być rozłożone na wiele papierów wartościowych. Gdy na jednych tracisz, na innych zarabiasz. Inwestując w Fundusz inwestycyjny ze względu na jego limity narzucone przepisami prawa, automatycznie nabywasz bardzo dobrze zróżnicowany (zdywersyfikowany) portfel papierów wartościowych. Ryzyko

wahań wartości całej inwestycji jest mocno ograniczone.

● **Bezpieczeństwo przechowywania aktywów i nadzór nad operacjami.**

Aktywa funduszu inwestycyjnego, czyli to, w co fundusz zainwestował pieniądze wpłacone przez uczestników są przechowywane w banku, który musi spełniać określone wymagania, aby móc prowadzić taką działalność. Aktywa te są traktowane na innych zasadach niż wszystkie inne, które bank przechowuje. Po prostu w przypadku kłopotów banku, ta część środków jest w całości chroniona. Można powiedzieć, że Twoje pieniądze są bezpieczniejsze, jeżeli trzyma je w Twoim imieniu Fundusz niż jak byś je ulokował w tym samym Banku Depozytariuszu samodzielnie. Ponadto zadaniem takiego banku jest bieżąca kontrola działalności inwestycyjnej funduszu.

● **Urzędowy nadzór.**

Działalność funduszy inwestycyjnych podlega bardzo dokładnemu nadzorowi ze strony instytucji regulujących ich działalność. Takim urzędem jest Komisja Papierów Wartościowych i Giełd. Wszystkie Fundusze inwestycyjne w Polsce zanim rozpoczną działalność muszą uzyskać od Komisji stosowne zezwolenie, muszą również publikować prospekt informacyjny zawierający wszystkie niezbędne informacje o funduszu, a także są zobowiązane do publikowania półrocznych i rocznych sprawozdań finansowych.

● **Wybór poziomu ryzyka.**

Korzystając z różnorodności funduszy inwestycyjnych możesz je tak dobrać, aby spełniały Twoje cele finansowe przy ryzyku, które akceptujesz.

● **Fundusze rynku pieniężnego.**

Jeśli chcesz mieć pewność, że wartość Twojej inwestycji nie spadnie poniżej wartości zainwestowanego kapitału i jeśli spodziewasz się, że zajdzie potrzeba wycofania jakichś środków w krótkim terminie, to najlepsze dla Ciebie będą fundusze rynku pieniężnego.

● **Fundusze obligacji.**

Jeżeli inwestujesz średnioterminowo i nie lubisz, gdy wartość Twoich inwestycji waha się mocno – inwestuj w fundusze obligacji.

● **Fundusze akcji.**

Jeżeli chcesz, aby wartość Twoich pieniędzy rosła w długim terminie, tak aby dobre lata mogły zrównoważyć złe lata na rynkach akcji wybieraj fundusze, które inwestują większą część swoich aktywów w akcje.

● **...i cała reszta.**

Wymienione powyżej kategorie tworzą w zasadzie podstawę. To jest tak jak z kolorami: istnieją trzy podstawowe, a na ich bazie powstaje tęcza. W funduszach hybrydowych, zrównoważonych, elastycznego inwestowania, krajowych, zagranicznych po prostu zmieszane są w różnych proporcjach podstawowe rodzaje inwestycji – akcje, obligacje i instrumenty rynku pieniężnego. Mieszanka i sposób jej komponowania jest zazwyczaj podany w polityce inwestycyjnej funduszu określonej w jego statucie. Jeśli chcesz wiedzieć więcej na temat rodzajów funduszy zajrzyj do Akademii na stronie www.gtfi.pl.

● **Brak ryzyka bankructwa.**

Fundusz inwestycyjny jest instytucją prawnie i finansowo niezależną od Towarzystwa, które nim zarządza. Nawet gdyby Towarzystwo przestało istnieć fundusz inwestycyjny nadal funkcjonuje, a opiekę nad nim przejmuje Bank Depozytariusz lub inne towarzystwo. Ponadto widzisz gdzie dokładnie są inwestowane Twoje pieniądze. Bardzo ważne jest to, że wartość jednostki uczestnictwa jest bezpośrednio powiązana z wartością portfela inwestycyjnego funduszu, czyli nabytymi przez niego akcjami, obligacjami, bonami skarbowymi. Taki mechanizm powoduje, że aktywa funduszu (nabyte papiery wartościowe) są zawsze równe jego zobowiązaniom (pieniądzom powierzonym przez uczestników do inwestowania). Fundusz w przeciwieństwie do banku nie inwestuje pożyczonych pieniędzy, lecz tylko swoje.

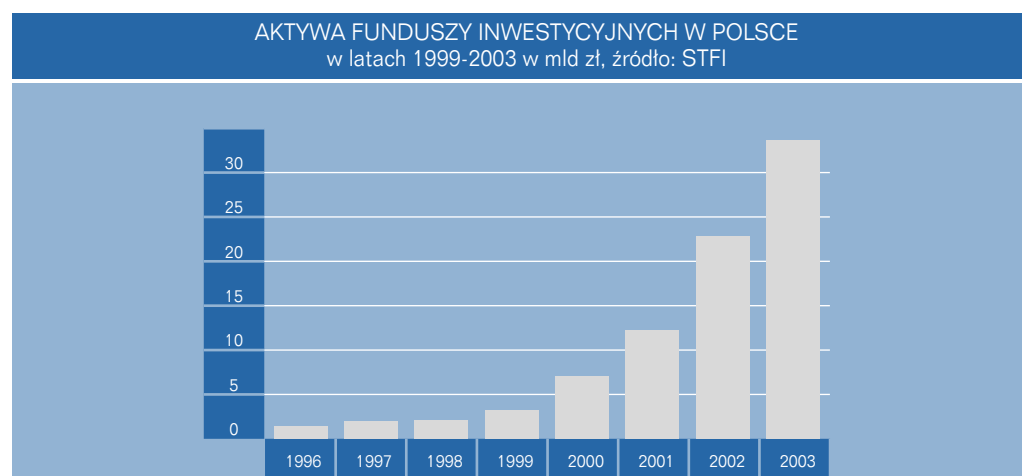
Gdy trzymasz pieniądze w banku, czy w firmie ubezpieczeniowej, sytuacja jest inna – w przypadku upadku banku lub firmy ubezpieczeniowej możesz dostać z powrotem tylko tyle pieniędzy ile obejmują odpowiednie gwarancje. Banki zbierają depozyty od klientów, którzy mają akurat wolne środki i inwestują te pieniądze zazwyczaj w kredyty dla tych, którzy akurat potrzebują gotówki. Jeżeli bank źle będzie udzielał tych kredytów i nie zostaną one spłacone, może się okazać, że zobowiązania banku z tytułu przyjętych depozytów są większe niż wartość aktywów (udzielonych kredytów). W takiej sytuacji bank może upaść a Ty możesz mieć problem z odzyskaniem pieniędzy ulokowanych na koncie. Wybierając bank trzeba zawsze sprawdzić jego wiarygodność oraz poziom bezpieczeństwa. Podobnie jest z firmami ubezpieczeniowymi – zbierają one składki od klientów i inwestują w różnego rodzaju papiery wartościowe. Jeżeli źle oszacują wielkość odszkodowań, które mają wypłacać a w dodatku dokonają złych inwestycji wówczas może zdarzyć się bankructwo firmy ubezpieczeniowej.

● **Wygodny dostęp do zgromadzonych pieniędzy.** Nabywanie jednostek funduszy inwestycyjnych jest proste. Można to robić z zaliczki domowego. Gdy raz otworzysz rejestr w funduszu, kolejnych inwestycji dokonujesz już tylko przelewami bankowymi. Gdy chcesz przerzucić pieniądze z jednego funduszu do drugiego zarządzanego przez to samo Towarzystwo, wystarczy telefon, lub instrukcja złożona Internetem. Tak samo jest ze zleceniem sprzedaży jednostek uczestnictwa. Możesz żądać ich odkupienia w każdej chwili i na Twoje konto w banku wpływają środki wraz z wypracowanym w okresie inwestycji wynikiem.

● **Równe traktowanie wszystkich inwestorów.** Bądź pewien, że wszyscy uczestnicy danego funduszu są jego uczestnikami na równych prawach. Innymi słowy masz zapewniony ten sam poziom usług i cen, co sławni i bogaci inwestujący w ten sam fundusz.

● **Masz czas dla siebie.** Czy naprawdę nie masz już nic ciekawszego do zrobienia w wolne popołudnie czy weekend, niż ślęczenie nad danymi o stanie gospodarki i spółek publicznych? Na pewno wraz ze swoim partnerem jesteście w stanie przyjemniej spędzać wolny czas. Rodzina i przyjaciele to ta ważna część naszego życia, o której zbyt często zapominamy. Lepiej poświęcić im więcej czasu, a zarządzanie zostawić zawodowcom. Nie sądzisz?

Mam nadzieję, że powyższe argumenty przekonają Cię do funduszy inwestycyjnych. Jeśli masz jeszcze wątpliwości to spójrz jak rozwija się ten sektor w Polsce. Na wykresie widać, w jakim tempie wzrasta ilość środków zarządzanych przez otwarte fundusze inwestycyjne.

JAK ROZŁOŻYĆ ŚRODKI ?

Rozłożenie swoich oszczędności pomiędzy różne rodzaje produktów inwestycyjnych nazywa się alokacją aktywów. Nie jest to takie straszne, na jakie brzmi. Jest to po prostu odpowiedź na pytanie, jaki procent oszczędności przeznaczasz na inwestycje w akcje, jaki na obligacje, a jaki pozostawiasz w gotówce lub produktach opartych na rynku pieniężnym? Zastanawiasz się, dlaczego należy dokonywać alokacji aktywów? Otóż od tego jak podzielisz ten tort zależy, jakie potencjalne zyski możesz osiągać i przy jakim ryzyku może się to odbywać. Zasada jest taka: im większych zysków się spodziewasz w długim terminie, tym większe jest prawdopodobieństwo wystąpienia krótkoterminowych strat.

Potencjalnie największe zyski w długim terminie przynoszą akcje, ale takie inwestycje są też obciążone największym ryzykiem krótkoterminowych strat.

ŚREDNIE ROCZNE STOPY ZWROTU NA RYNKU AKCJI I OBLIGACJI W USA W LATACH 1926-1997		
Całkowita realna (po uwzględnieniu inflacji) roczna stopa zwrotu		
okresy	akcje	obligacje
1926-1997	7,20 %	2,00 %
1982-1997	12,80 %	9,60 %

źródło: John C. Bogle *Common Sense on Mutual Funds* John Wiley&Sons 1999

Obligacje są bardziej bezpieczne, ale z kolei w długim terminie dają mniejsze zyski niż akcje. Najbezpieczniejsze są inwestycje na rynku pieniężnym, ale też długoterminowo są najmniej opłacalne. Rzecz w tym, by tak dopasować alokację aktywów, by odpowiadała Twoim oczekiwaniom w zakresie potencjalnych zysków jak również Twoich umiejętności akceptacji okresowych krótkoterminowych strat.

Eric Tyson w swoim bestsellerowym poradniku na temat funduszy inwestycyjnych *Mutual Funds For Dummies*, Hungry Minds, Inc 2001, sugeruje zastosowanie poniższych zasad:

● **Alokacja aktywów w krótkim okresie.**

■ **Poniżej dwóch lat.** Jeśli zamierzasz inwestować na okres nie dłuższy niż dwa lata, najlepszym rozwiązaniem są fundusze rynku pieniężnego, ponieważ oferują najlepsze połączenie bezpieczeństwa i oczekiwanych zysków.

■ **Trzy do siedmiu lat.** Jeśli zamierzasz inwestować na taki okres to najlepsze dla Ciebie będą fundusze obligacji krótkoterminowych.

■ **Powyżej siedmiu lat.** Jeśli gotów jesteś inwestować na okres dłuższy niż siedem lat, to znaczy, że możesz rozpatrywać inwestycje w fundusze akcji oraz obligacji długoterminowych.

ALOKACJA AKTYWÓW W CELU OSIĄGANIA DŁUGOTERMINOWYCH CELÓW		
Twój styl	Obligacje%	Akcje%
„Inwestuję bezpiecznie”	Wiek	100-wiek
„Inwestuję umiarkowanie”	Wiek-10	110-wiek
„Inwestuję agresywnie”	Wiek-20	120-wiek

Co to oznacza ?

Jeżeli masz np. 35 lat i nie lubisz zbyt dużego ryzyka, ale uznajesz że warto, aby pieniądze popracowały trochę bardziej w celu osiągnięcia większych zysków („Inwestuję umiarkowanie”) ulokuj 25% (35-10) w obligacjach oraz 75% (110-35) w akcjach.

„Inwestuję bezpiecznie” - Typowe cechy takiej osobowości to niewielkie lub żadne doświadczenie w zakresie inwestowania w akcje, obawa przed rynkami finansowymi oraz ogólna niechęć do ryzyka w innych aspektach życia. Możesz zdecydować się na ostrożną postawę, jeśli udało Ci się zgromadzić już wystarczająco dużo oszczędności, aby móc pozwolić sobie na niższą stopę zwrotu ze swoich inwestycji.

„Inwestuję umiarkowanie” - Typowe cechy dla takiej osobowości to pewne doświadczenie w inwestowaniu w akcje oraz swoboda podejmowania ryzyka, również w innych dziedzinach życia.

„Inwestuję agresywnie” - Typowe cechy dla takiej osobowości to doświadczenie w inwestowaniu w akcje oraz bezproblemowe podejmowanie ryzykownych decyzji również w innych aspektach życia.

Ponadto Eric Tyson rekomenduje, aby część portfela przeznaczona na inwestycje w akcje była inwestowana w akcje na rynkach międzynarodowych. Takie podejście umożliwi częściowe uniezależnienie się od tempa rozwoju tylko krajowej gospodarki. Oto rekomendowana alokacja międzynarodowa:

„Inwestuję bezpiecznie”	20%
„Inwestuję umiarkowanie”	33%
„Inwestuję agresywnie”	45-50%

Jeżeli masz 35 lat, „Inwestujesz umiarkowanie” i inwestujesz 75% swojego portfela w akcje, ulokuj 33% tej części w akcjach zagranicznych. 33% z 75% oznacza że będzie to 25% całego portfela. Zatem Twoja ostateczna alokacja będzie następująca:

fundusze obligacji	25%
fundusze akcji krajowe	50%
międzynarodowe fundusze akcji	25%

● *Alokacja aktywów z myślą o kształceniu dziecka na wyższej uczelni.*

Strategia inwestowania w celu zgromadzenia środków na opłacenie studiów może być podobna do tej stosowanej dla celów emerytalnych. Zakładając, że dziecko jest jeszcze bardzo młode można skierować większą część środków na inwestycje wzrostowe, takie jak akcje, ponieważ pozostaje jeszcze dużo czasu do chwili, kiedy te pieniądze będą potrzebne. Różnica polega na tym, że okres inwestowania zależy od wieku Twojego dziecka a nie od tego ile Ty masz lat. Eric Tyson podaje, zatem następującą zasadę:

„Inwestuję bezpiecznie”	60 plus wiek dziecka
„Inwestuję umiarkowanie”	45 plus wiek dziecka
„Inwestuję agresywnie”	30 plus wiek dziecka

Taki powinien być procentowy udział obligacji, reszta powinna być zainwestowana w akcje, z czego przynajmniej jedna trzecia w akcje międzynarodowe. Stosując tę metodę koryguj alokację w miarę jak Twoje dziecko dorasta.

Zatem jeżeli „Inwestujesz umiarkowanie” i masz pięcioletnie dziecko należałoby 50% (45+5) ulokować w obligacjach oraz 50% w akcjach z czego 1/3 w akcjach za granicą.

Warto skorzystać z porad Erica Tysona. Nie sugeruj się, że jest to opracowanie stworzone w oparciu o doświadczenia amerykańskie. W długiej perspektywie czasowej te strategię są w miarę uniwersalne.

Dobierz fundusze właściwe dla Ciebie. Pamiętaj zawsze o tym, że Twój cel inwestycyjny oraz czas, na jaki inwestujesz, muszą współgrać z celami inwestycyjnymi funduszy, w które inwestujesz. Innymi słowy wybrane przez Ciebie fundusze muszą prowadzić do realizacji Twoich, krótko, średnio i długoterminowych celów. Konsekwencja w przestrzeganiu tej zasady powinna zabezpieczyć Twoją przyszłość. Łamanie tej zasady zazwyczaj się źle kończy.

Nie zapomnij o rezerwie podręcznej. Jak już była o tym mowa wcześniej, zanim przeznaczysz większe kwoty na inwestycje długoterminowe, warto zbudować sobie rezerwę w wysokości np. równowartości sześciomiesięcznych wydatków. Jest to pogotowie na nieprzewidziane sytuacje – chociażby czas na spokojne poszukiwanie nowej pracy w przypadku, gdybyś nagle stracił dotychczasową. Rezerwę najlepiej trzymać w funduszu rynku pieniężnego. Gotówkę masz cały czas pod ręką, a przy tym masz przyzwoitą rentowność.

ABC

7

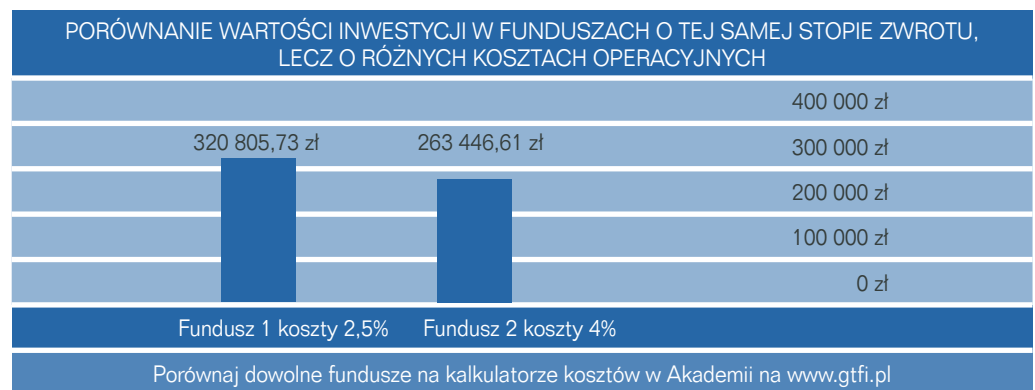
20 22

Krok

Zainwestuj
bez pośredników,
czyli kup bezpośrednio
od producenta

Czy wiesz, jakie marże doliczają pośrednicy handlowi ?

Czy gdyby producent samochodu umożliwił Ci jego kupno po cenie fabrycznej ucieszyłaby Cię taka okazja?

Wykres przedstawia wartość Twojej inwestycji po 20 latach. Na początku zostało wpłacone 10 tys. zł a później, co miesiąc regularnie kwota 500 zł. Oba fundusze miały średnią roczną stopę zwrotu przed naliczeniem kosztów operacyjnych w wysokości 10%. Jeden z nich naliczał roczne koszty operacyjne w wysokości 4% a drugi w wysokości 2,5%.

Zauważ, że koszty przełożyły się bardzo znacząco na wartość majątku, na końcu okresu. Różnica wynosi 57 359,12 zł, czyli 17,88%.

Udałoby Ci się zaoszczędzić pewnie kilkanaście procent, a może więcej. To samo dotyczy każdego produktu, również produktów finansowych. Zamiast dawać zarabiać na Tobie

pośrednikom inwestuj bezpośrednio. Oto dlaczego:

● **Towarzystwo**, które nie utrzymuje rozległej fizycznej sieci dystrybucji ponosi niższe koszty, które przekładają się na niższe koszty prowadzenia funduszu, a w konsekwencji więcej Twoich pieniędzy pracuje dla Ciebie. Zobacz jak ważny jest poziom kosztów dla wartości Twojej inwestycji.

● **Fundusz**, który nie pobiera opłaty za dystrybucję, przeznaczając całość Twojej wpłaty na inwestycje. Każda wpłacona przez Ciebie złotówka jest w 100% inwestowana.

www.gtfi.pl

Możesz porównać jak opłaty za dystrybucję wpływają na wartość Twoich inwestycji na kalkulatorze kosztów funduszy w Akademii na stronie www.gtfi.pl

● Wykorzystując stronę internetową Towarzystwa, możesz wzbogacić swoją wiedzę z zakresu inwestycji, po to by samodzielnie ocenić jak najlepiej wykorzystać fundusze inwestycyjne do realizacji Twoich celów. Zatrudnij najlepszego doradcę, czyli siebie. Czas, który zainwestujesz w zapoznanie się z funduszami inwestycyjnymi na pewno będzie dobrą inwestycją.

Skorzystaj z rozwoju technologii, który umożliwia za pomocą Internetu zarządzać swoimi finansami. Czy wiesz, że już ponad dwie trzecie Amerykanów posiadających oszczędności w funduszach inwestycyjnych wykorzystuje do przeprowadzania transakcji Internet?

Zainwestować wszystko na raz czy też stopniowo? Jeżeli masz wrażenie, że Twoje oszczędności są źle rozłożone, np. oszczędzasz w banku na coś, co zamierzasz nabyć dopiero za 10 lat i chcesz to zmienić, ale wahasz się czy zrobić to za jednym razem czy stopniowo, po to by nie rozpocząć inwestycji na tak zwanej „górze”. Jeżeli masz takie obawy to rozłóż ten proces na dłużej np. kilka miesięcy lub kwartałów. Długoterminowo najkorzystniej jest inwestować regularnie stałe kwoty. W szczególności dotyczy to inwestycji w akcje. Zasada ta zapewnia, że kupujesz mniej akcji, gdy ich ceny są wysokie i więcej, gdy są niskie.

Zanim zainwestujesz - czyli czego szukać w prospekcie informacyjnym ?

Prospekt informacyjny to dokument, który każdy fundusz inwestycyjny musi obowiązkowo udostępniać inwestorom. Minimum raz w roku dane zwarte w takim prospekcie muszą być aktualizowane. Jest to bardzo ważny dokument, ponieważ zawiera m.in. statut funduszu, który obok ustawy o funduszach inwestycyjnych stanowi podstawę prawną jego działania oraz następujące informacje:

● **Cel inwestycyjny funduszu**

Celami takimi mogą być:

- ochrona realnej wartości kapitału – typowy cel dla funduszy rynku pieniężnego. Taki cel ma za zadanie zasadniczo zabezpieczyć Twoje pieniądze przed skutkami inflacji.
- osiąganie dochodu – typowy cel dla funduszy obligacji, ponieważ dochód to zazwyczaj odsetki od obligacji, które mogą być wypłacane uczestnikom.
- wzrost wartości aktywów w wyniku wzrostu wartości lokat – cel typowy dla funduszy akcyjnych. Zyski funduszu zależą od wzrostu cen papierów wartościowych, które fundusz kupił.

● Politykę inwestycyjną funduszu, czyli to w jaki sposób i w co fundusz inwestuje Twoje pieniądze, po to aby osiągnąć ustalony cel inwestycyjny.

● Opis ryzyka związanego z inwestowaniem w fundusz.

- ● Informacje o kosztach i opłatach związanych z inwestowaniem w fundusz.
- ● Dane finansowe funduszu oraz firmy, która nim zarządza.
- ● Dane na temat firmy i osób, które zarządzają funduszem.
- ● Informacje jak nabywać i umarzać jednostki uczestnictwa.
- ● Dane o banku Depozytariuszu.
- ● Informacje o innych podmiotach, z którymi współpracuje fundusz.

Gdy już zainwestowałeś wracaj co jakiś czas do kroku 4 i ewentualnie dokonaj korekt.

ABC

23 24

JAK ŻYĆ Z PODATKIEM OD ZYSKÓW Z OSZCZĘDNOŚCI

Podatki płacić trzeba, chociaż nikt tego nie lubi. Jednakże każdy obywatel ma „święte” prawo tak postąpić za swoimi oszczędnościami, jak jemu jest najwygodniej, w tym również pod kątem podatków, które będzie musiał w przyszłości płacić.

Pozornie obowiązuje jednolita stawka 19% od zysków z różnych rodzajów oszczędności, ale kwota podatku, który zostanie ostatecznie zapłacony od tej samej sumy pieniężnej, może się zdecydowanie różnić. Zależy to od wielu czynników.

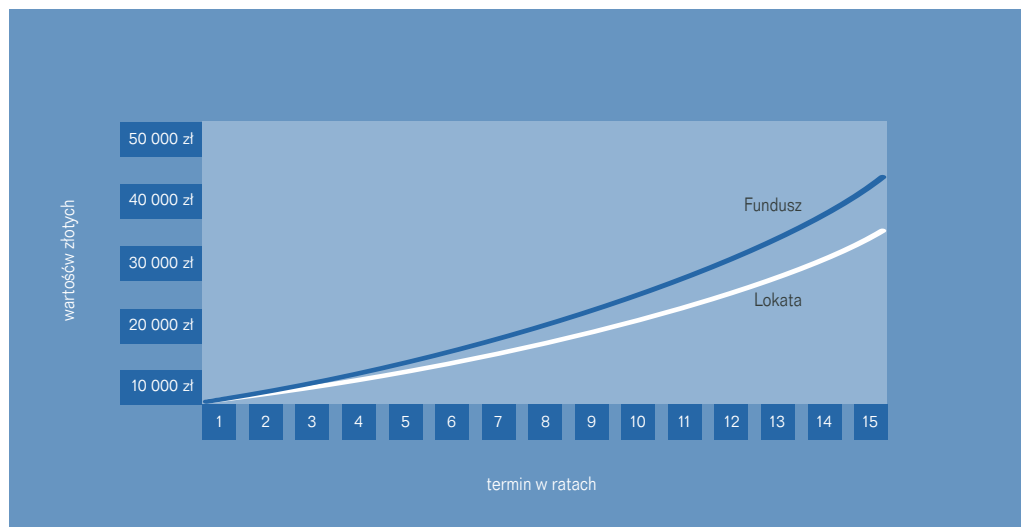
Częstotliwość naliczania, i w związku z tym płacenia podatku zależy na przykład od terminu, na jaki założona została lokata w banku. Im termin ten jest krótszy tym częściej część należnych odsetek zostanie odprowadzona do Skarbu Państwa. Czy zatem należałoby maksymalnie wydłużyć okres lokaty? Niekoniecznie. Im częściej są dopisywane odsetki do naszych oszczędności tym szybciej te środki pracują na naszą korzyść. Jest to tzw. efekt procentu składanego. Co więc wybrać? Decyzja nie należy do najłatwiejszych. Najkorzystniej byłoby, gdy odsetki naliczane byłyby codziennie, ale podatek byłby płacony tylko raz w momencie, kiedy podejmujemy nasze oszczędności. W przypadku lokat bankowych takie rozwiązanie jest bardzo trudne do uzyskania.

Na szczęście istnieją inne formy oszczędzania, które gwarantują osiągnięcie efektu bliskiego ideału pod względem podatkowym (to znaczy płacenie podatku następuje jak najpóźniej, natomiast zysk naliczany jest możliwie jak najczęściej). Należą do nich fundusze inwestycyjne. Szczególnie fundusze rynku pieniężnego lub obligacji, których ryzyko inwestycyjne nie jest dużo większe od ryzyka zwykłych lokat bankowych czy obligacji skarbowych.

Porównajmy dwie formy oszczędności: odnawialną lokatę bankową trzymiesięczną o oprocentowaniu 12% i inwestycję w fundusz rynku pieniężnego, który generuje dokładnie takie same dochody (przed opodatkowaniem) jak opisana wcześniej lokata. W obu przypadkach

początkowa kwota oszczędności wynosi 10 000 zł. W naszym przykładzie te dwie formy oszczędzania różnią się praktycznie więc tylko sposobem opodatkowania.

Na wykresie przedstawiono wartość „netto” obu form oszczędzania po upływie czasu (od roku do 15 lat). Jak widać fundusz ma przewagę na lokatą pod względem podatkowym!

ABC

25 28

C HCESZ WIEDZIEĆ
WIĘCEJ ?

CZYM SIĘ RÓŻNIĄ OD SIEBIE FUNDUSZE INWESTUJĄCE W DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE?

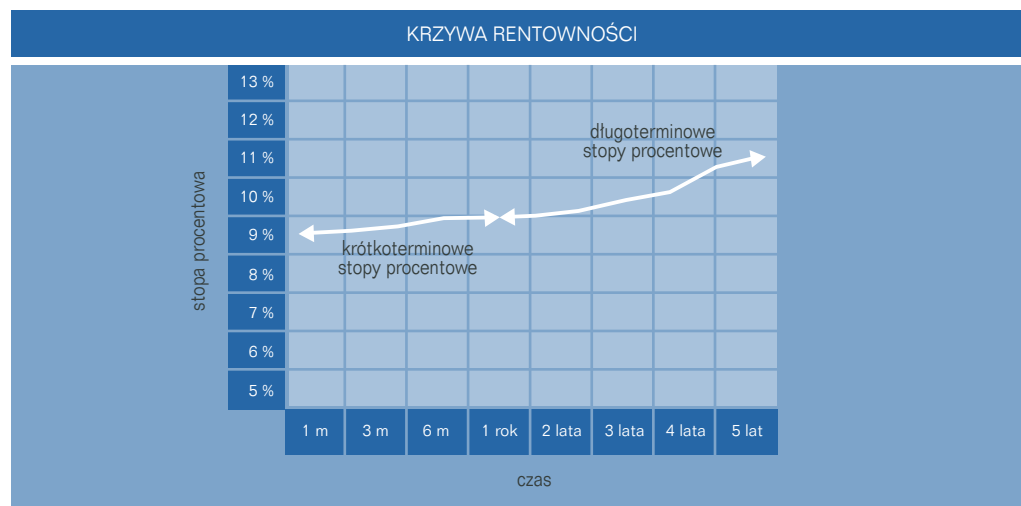
Najpierw kilka słów o tym, co to jest dłużny papier wartościowy.

Na pewno nie raz zdarzyło Ci się słyszeć o obligacjach skarbu państwa. Jest to najbardziej znany przedstawiciel tej grupy papierów wartościowych. Kupując dłużny papier wartościowy, tak naprawdę pożyczasz komuś pieniądze. Tym kimś jest emitent papieru wartościowego, w przypadku obligacji skarbowych jest nim Skarb Państwa. Tu pojawia się pierwszy najważniejszy czynnik ryzyka inwestycji w dłużne papiery wartościowe, a mianowicie ryzyko wiarygodności kredytowej emitenta. Innymi słowy musisz sobie odpowiedzieć na pytanie, czy ten, któremu pożyczasz pieniądze inwestując w obligację odda Ci te pieniądze w całości w czasie, w którym obiecał to zrobić, oraz czy zapłaci również w terminie cenę za tą pożyczkę, czyli wypłaci odsetki. Przyjęło się mówić, że najwyższą wiarygodność kredytową ma Państwo i można się z tym zgodzić z dokładnością do wielkich kryzysów finansów publicznych. O wiele większe ryzyko niesie ze sobą pożyczanie pieniędzy firmom, czyli kupowanie obligacji emitowanych przez przedsiębiorstwa. Oczywiście każda pożyczka musi się odbywać na określonych warunkach. Umawiasz się na jak długo pożyczasz pieniądze, czyli wybierasz sobie obligację o określonym terminie do wykupu np. dwa, pięć lub dziesięć lat. Ponadto chcesz wiedzieć ile pożyczkobiorca będzie Ci płacił za to, że zamierzasz mu pożyczyć pieniądze. Wtedy sprawdzasz, jakie kupony odsetkowe płaci dana obligacja. Kupon odsetkowy jest to wysokość odsetek, jaką w regularnych odstępach czasu płaci emitent danej obligacji. Kupony mogą być płatne co kwartał, co pół roku, lub co rok. Powstaje pytanie, od jakiej kwoty płatne są te kupony. Każdy dłużny papier wartościowy ma tak zwana wartość nominalną. Jeżeli np. kupisz obligację skarbową o wartości nominalnej 100 zł, która płaci kupon 10%, a jej termin wykupu wynosi dwa lata, to po roku otrzymasz pierwszy kupon odsetkowy wysokości 10 zł a w terminie wykupu dostaniesz z powrotem sto złotych plus drugi kupon 10 zł, czyli razem 110 zł. Proste prawda?

Niestety sprawa się trochę komplikuje, jeżeli chcesz wyliczyć, jaka jest rentowność Twojej inwestycji w obligację w całym okresie. Po pierwsze cenę obligacji zawsze podaje się w procencie za sto złotych wartości nominalnej, niezależnie od tego czy nominal obligacji to sto, tysiąc czy milion złotych. Zatem kontynuując powyższy przykład, jeśli kupujesz obligację za 100 złotych (cena 100) i trzymasz ją do wykupu to Twoja rentowność do wykupu wynosi 10%, czyli akurat tyle ile wynosi wysokość kuponu odsetkowego. Jeżeli natomiast kupujesz obligację poniżej ceny 100 zł, czyli z dyskontem np. po 98 zł to Twoja rentowność do wykupu wynosi już 11,17%. Ta ostatnia wartość jest najważniejsza i na nią zwracają uwagę wszyscy inwestorzy. Ponieważ cenę obligacji zawsze ustala rynek to ta wartość jest rynkową rentownością do wykupu. Przy założeniu że zapłacisz za nią 102 zł, czyli nabędziesz ją z premią to Twoja rentowność do wykupu wyniesie 8,87%.

Teraz wyobraź sobie taką sytuację: kupujesz obligację po 102 zł, czyli z rynkową rentownością 8,87% a po miesiącu rynkowe stopy procentowe dla takich obligacji wzrastają do 11,17%. Jeśli teraz sprzedasz swoją obligację na giełdzie dostaniesz za nią 98,04zł, czyli stracisz prawie 4%. Oczywiście gdyby sytuacja była odwrotna, czyli gdyby udało Ci się kupić obligację z rentownością do wykupu 11,17% a potem rentowność na rynku spadłaby do 8,87% wówczas jej sprzedaż dałaby Ci ok. 4% zysku. Pamiętaj: ceny zawsze zmierzają w odwrotnym kierunku niż stopy procentowe. To drugi z najważniejszych czynników ryzyka, jakie cechują inwestycje w dłużne papiery wartościowe, czyli ryzyko stopy procentowej. Dla obligacji, które płacą kupony odsetkowe stałej wielkości to ryzyko jest tym większe im dłuższy jest termin do wykupu obligacji. Dla porównania, jeżeli ta sama obligacja miałaby termin wykupu nie dwa, lecz pięć lat i byłaby oferowana na rynku z rentownością 8,87% jej cena wynosiłaby 104,41 za sto złotych nominalu. Przypuśćmy, że rynkowe stopy procentowe dla okresu 5 lat rosną po miesiącu do 11,17%, to cena tej obligacji spada do 95,69 zł za sto złotych nominalu. Oznacza to spadek ceny o 8,35%, czyli bardzo dużo. A wszystko to odbywa się na obligacji skarbu państwa, czyli jak głosi reklamowy slogan obligacji, która „daje zysk bez ryzyka”. Owszem, jest to zysk bez ryzyka emitenta oraz bez ryzyka stopy procentowej, jeżeli kupujesz obligację i zamierzasz ją trzymać, aż wykupi ją od Ciebie Skarb Państwa. A co jeśli potrzebujesz spieniężyć inwestycję wcześniej? Możesz ewentualnie wybierać obligacje o zmiennym oprocentowaniu, to znaczy takim, gdzie wysokość kuponu odsetkowego jest ustalana na bieżąco w zależności od poziomu stóp procentowych lub inflacji. Przy okazji, jeżeli chcesz samodzielnie liczyć cenę obligacji lub jej rentowność potrzebujesz do tego specjalnego kalkulatora finansowego. Możesz także posłużyć się arkuszem kalkulacyjnym i funkcjami do wyceny obligacji.

I jeszcze jedna rzecz, którą warto wiedzieć w kontekście inwestycji w dłużne papiery wartościowe. Załóżmy, że masz 1000 zł i możesz sobie dzisiaj coś kupić, ale ktoś cię zachęca, żebyś poczekał z tym jakiś czas i spróbował ulokować pieniądze w instrument dłużny a dostaniesz za to ekstra wynagrodzenie. Jeżeli odłożysz to na pół roku dostaniesz 50zł czyli 10% w skali roku, jeżeli odłożysz zakup na rok dostaniesz 110 zł czyli 11% w skali roku. Jeżeli odłożysz zakupy na dwa lata to dostaniesz w pierwszym roku 120 zł i w drugim roku również 120 zł, czyli po 12% w skali roku. Im dłużej tym więcej. Działa tu prosty mechanizm: jeżeli masz rezygnować z przyjemności na coraz dłuższy okres to musisz za to dostawać więcej „cukierków”. Gdy naniesiesz na wykres terminy oraz odpowiadające im oprocentowanie otrzymasz coś, co nazywa się krzywą rentowności.

Jest to bardzo ważne pojęcie, ponieważ inwestowanie w dłużne papiery wartościowe w kontekście ryzyka stopy procentowej to przede wszystkim podejmowanie decyzji, kiedy i na jaki okres inwestować w danej sytuacji gospodarczej kraju. Ponadto pomoże Ci to rozróżnić między sobą fundusze inwestujące w dłużne papiery wartościowe.

Teraz odpowiedź na pytanie, czym się różnią od siebie fundusze inwestujące w dłużne papiery wartościowe jest prosta.

- Poziomem ryzyka kredytowego, czyli tym jaką część aktywów fundusze inwestują w papiery wartościowe emitowane przez Państwa, oraz jaką w papiery innych emitentów. Im większy udział papierów dłużnych emitentów innych niż Skarb Państwa tym większe ryzyko kredytowe. Dla ryzyka kredytowego często sporządzane są ratingi, czyli oceny wiarygodności kredytowej. Takie oceny wystawiają wyspecjalizowane agencje ratingowe, takie jak Standard and Poor's, Moody's, czy Fitch Ratings.
- Poziomem ryzyka stopy procentowej. O tym jak sprawdzać poziom ryzyka stopy procentowej nieco dalej.

Czym się różnią od siebie fundusze rynku pieniężnego?

Fundusze rynku pieniężnego inwestują w instrumenty rządzone przez krótkoterminowe stopy procentowe, czyli takie, których termin do wykupu nie przekracza dwunastu miesięcy. Jeżeli chcesz inwestować w fundusz rynku pieniężnego to sprawdź, jaki jest maksymalny średni ważny termin do wykupu portfela tego funduszu. Wiem, że brzmi to nieprzystępnie, ale jest to naprawdę prosta rzecz. To pojęcie to taki uniwersalny miernik ryzyka stopy procentowej dla funduszu rynku pieniężnego. Przecież skoro chcesz mieć pieniądze do dyspozycji w każdej chwili musisz mieć pewność, że wartość Twojej inwestycji nie będzie się zbyt wahać. Tu nie ma czasu na odrabianie strat. Wyobraź sobie, że jeden fundusz lokuje wszystkie swoje aktywa w bony skarbowe o terminie wykupu jednego roku. Jego średni ważony termin do wykupu wyniesie jeden rok. A teraz wyobraź sobie fundusz, który ulokował wszystkie swoje środki w bony skarbowe o terminie wykupu 90 dni, czyli średni termin do wykupu tego portfela wynosi 90 dni. Oba są funduszami rynku pieniężnego jednak ich ryzyko stopy procentowej jest różne. Porównaj tabelkę obok. Jak więc widzisz jest to ważne, a Amerykanie uznali, że jest to na tyle ważne, że w USA fundusz, aby mógł się nazywać funduszem rynku pieniężnego nie może mieć średniego terminu do wykupu dłuższego niż 90 dni. Jeżeli wybierasz fundusz rynku pieniężnego sprawdź koniecznie w prospekcie informacyjnym, jaki jest ten wskaźnik.

BON SKARBOWY	
91 dni	364 dni
Jeżeli rynkowe stopy procentowe pójną w górę o 1% to ceny bonów zmienią się o	
-0,24%	-0,87%
Jeżeli rynkowe stopy procentowe pójną w dół o 1% to ceny bonów zmienią się o	
0,24%	0,88%

Jeżeli nic na ten temat nie znajdziesz, to znaczy, że Towarzystwo oferujące fundusz może wystawić Cię na dowolne ryzyko stopy procentowej. Zastanów się czy tego właśnie pragniesz wybierając fundusz rynku pieniężnego?

Pamiętaj również porównując fundusze rynku pieniężnego o ryzyko kredytowym. Sprawdź w prospekcie informacyjnym, jaki udział w portfelu mogą stanowić inwestycje w dłużne papiery wartościowe emitentów innych niż Skarb Państwa. Możesz również sprawdzić czy fundusz ma rating kredytowy nadany przez agencję ratingową.

Czym się różnią od siebie fundusze obligacji?

Wyróżniki są podobne jak w przypadku funduszy rynku pieniężnego. Warto dodać, że ryzyko kredytowe jest tym większe im dłuższy jest termin do wykupu obligacji. Wynika to z faktu, że w długim terminie sytuacja ekonomiczna emitenta może się mocno zmienić, w szczególności dotyczy to przedsiębiorstw. Jeśli chodzi o poziom ryzyka stopy procentowej, cóż już wiesz, że jest ono większe niż w funduszach rynku pieniężnego. Natomiast sprowadzanie do wspólnego mianownika, nie jest już takie proste, ponieważ średni termin do wykupu dla funduszu obligacji tylko częściowo wskazuje na poziom ryzyka.

OBLIGACJE	
okres trwania 2 lata	okres trwania 5 lat
Jeżeli rynkowe stopy procentowe pójną w górę o 1% to ceny obligacji zmienią się o	
-1,73%	-4,27%
Jeżeli rynkowe stopy procentowe pójną w dół o 1% to ceny obligacji zmienią się o	
1,78%	4,50%

Obligacje o tym samym terminie wykupu mogą mieć różne konstrukcje, a co za tym idzie różny poziom ryzyka stopy procentowej. Bez wdawania się w szczegóły zapamiętaj, że tym, co mierzy ryzyko stopy procentowej obligacji jest okres trwania (ang. duration). I znowu: im dłuższy okres trwania tym większe ryzyko. Porównaj tabelkę. Zatem gdy zamierzasz inwestować w fundusze obligacji sprawdź w prospekcie informacyjnym, jaki poziom średniego ważonego okresu trwania przewiduje polityka inwestycyjna funduszu. Fundusze obligacji dzielą się na krótkoterminowe (okres trwania do 2 lat), średnioterminowe (okres trwania od 2 do 5 lat) i długoterminowe (okres trwania powyżej 5 lat). Jak już wiesz za to ryzyko otrzymujesz potencjalnie wyższy zysk. W długim terminie potencjalnie najbardziej zyskowne są fundusze długoterminowe. Rzecz w tym, że musisz wiedzieć, w co inwestujesz i jaki poziom ryzyka tolerujesz.

ABC

29 34

JAK FUNDUSZE INWESTYCYJNE GTFI MOGĄ POMÓC CI W OSIĄGNIĘCIU TWOICH CELÓW?

Teraz po tym, krótkim wprowadzeniu, pozwól zaprezentować sobie kilka wybranych funduszy inwestycyjnych z rodziny GTFI.

● *GTFI Fundusz Inwestycyjny Otwarty Skarbowy Rynku Pieniężnego.*

Jest to fundusz rynku pieniężnego, który inwestuje jedynie w krótkoterminowe dłużne papiery wartościowe emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski. Jest on przeznaczony do inwestycji krótkoterminowych. Doskonale nadaje się do lokowania w nim podręcznych rezerw gotówkowych. Poziom ryzyka stopy procentowej mierzony średnim ważonym terminem do wykupu ograniczony jest do 90 dni. Całkowite koszty operacyjne funduszu wynoszą 1,1% w skali roku. Fundusz ten nie pobiera opłat za dystrybucję.

Indeksem odniesienia jest indeks polskiego rynku instrumentów pieniężnych JP Morgan Emerging Local Markets Index+ Poland (PLN) wyliczany i publikowany przez bank JP Morgan Chase. Fundusz umożliwia wypłatę środków w dniu zlecenia. Fundusz posiada rating krajowy AA(pol)/V1 nadany przez agencję ratingową Fitch Polska S.A.

● *GTFI Fundusz Inwestycyjny Otwarty Obligacji Skarbowych.*

Jest to fundusz, który inwestuje wyłącznie w obligacje Skarbu Państwa. Przeznaczony jest do inwestycji średnioterminowych, ze względu na wyższy niż w funduszu rynku pieniężnego poziom ryzyka stopy procentowej. Całkowite koszty operacyjne funduszu wynoszą 1,7% w skali roku. Fundusz ten pobiera opłatę za dystrybucję w wysokości maksymalnie 1%. Jednakże w przypadku otwarcia rejestru, czyli dokonania pierwszej inwestycji za pośrednictwem Internetu, telefonu lub bezpośrednio w Towarzystwie opłata ta nie jest pobierana.

Indeksem odniesienia jest indeks polskich obligacji skarbowych JP Morgan Government Bond Index Broad Poland (PLN) wyliczany i publikowany przez bank JP Morgan Chase.

● **GTFI FIO Akcji**

Jest funduszem należącym do kategorii funduszy akcyjnych inwestujących w instrumenty udziałowe – akcje polskie i zagraniczne, które stanowią średnio 90% i nie mniej niż 70% portfela inwestycyjnego. Z tego właśnie powodu fundusz jest przeznaczony dla inwestorów, którzy akceptują ryzyko związane z takimi inwestycjami. W przypadku funduszu akcji szczególnie ważny jest odpowiednio długi okres planowanych inwestycji, który powinien wynosić co najmniej kilka lat. Ze względu na horyzont inwestycji fundusz ten, jak każdy fundusz inwestujący w akcje, nadaje się dla długoterminowych celów, jak oszczędności na emeryturę, czy edukację dziecka.

Indeksem odniesienia dla funduszu jest Warszawski Indeks Giełdowy (WIG), który odzwierciedla zmiany wartości wszystkich spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Opłata stała za zarządzanie funduszem wynosi 3,5% w skali roku. Ponadto fundusz pobiera opłatę zmienną na maksymalnym poziomie 10% przyrostu wartości, uzależnioną od wyników inwestowania z uwzględnieniem zasady „High Water Mark”. Zgodnie z tą zasadą opłata jest pobierana tylko wówczas, gdy cena jednostki uczestnictwa będzie wyższa od najwyższej dotychczas historycznej ceny tej jednostki.

Fundusz pobiera opłatę dystrybucyjną w wysokości maksymalnie 4%. Jednak w przypadku otwarcia rejestru za pośrednictwem Internetu, telefonu lub bezpośrednio w towarzystwie, opłata ta nie jest pobierana.

● **GTFI FIO Stabilnego Wzrostu**

Jest funduszem należącym do kategorii funduszy mieszanych, czyli inwestujących zarówno na rynku pieniężnym, obligacyjnym jak i akcyjnym. Ze względu na ograniczony udział akcji (maksymalnie 40%) fundusz wymaga od inwestorów akceptacji niezbyt wysokiego poziomu ryzyka związanego z inwestycjami w instrumenty udziałowe (np. akcje). Również, jak w przypadku funduszu akcyjnego, horyzont inwestycji powinien wynosić kilka lat.

Indeksem odniesienia dla funduszu jest benchmark uwzględniający zmiany na polskiej GPW i rynku obligacyjnym, który składa się w 70% z indeksu JP Morgan Government Bond Index (GBI) i w 30% z Warszawskiego Indeksu Giełdowego (WIG). Opłata stała za zarządzanie funduszem wynosi 2% w skali roku. Ponadto fundusz pobiera opłatę zmienną na maksymalnym poziomie 10% przyrostu wartości, uzależnioną od wyników inwestowania z uwzględnieniem zasady „High Water Mark”. Zgodnie z tą zasadą opłata jest pobierana tylko wówczas, gdy cena jednostki uczestnictwa będzie wyższa od najwyższej dotychczas historycznej ceny tej jednostki.

Fundusz pobiera opłatę dystrybucyjną w wysokości maksymalnie 2,5%. Jednak w przypadku otwarcia rejestru za pośrednictwem Internetu, telefonu lub bezpośrednio w towarzystwie, opłata ta nie jest pobierana.

We wszystkich funduszach minimalna pierwsza wpłata wynosi 2 500 zł, a każda kolejna 500 zł. W ramach Planów Systematycznego Oszczędzania minimalna wpłata wynosi 250 zł.

Jeszcze słów kilka na temat tego co to jest **Plan Systematycznego Oszczędzania**. Plan taki polega na tym, iż inwestor deklaruje w pierwszym zleceniu nabycia jednostek uczestnictwa wybranego funduszu lub funduszy, iż będzie inwestował systematycznie np. co miesiąc określoną kwotę pieniędzy, w zamian za co Fundusz obniża próg minimalnej jednorazowej inwestycji, a także obniża wysokość opłaty dystrybucyjnej.

Szczegółowy opis wszystkich funduszy znajdziesz w Prospektach Informacyjnych Funduszy GTFI, które są jedynym pełnoprawnym źródłem informacji o funduszach GTFI i są dostępne na stronie www.gtfi.pl. Tam również znajdziesz zawsze najświeższe dane na temat wyników inwestycyjnych funduszy GTFI, a także ich sprawozdania finansowe.

Znasz już składniki, niezbędne do zbudowania portfeli, które będą odpowiadać Twoim potrzebom. Oto, jakie przykładowe portfele można z nich zbudować. We wszystkich poniższych przykładach zakładamy, że inwestorzy charakteryzują się *niską* skłonnością do akceptowania ryzyka.

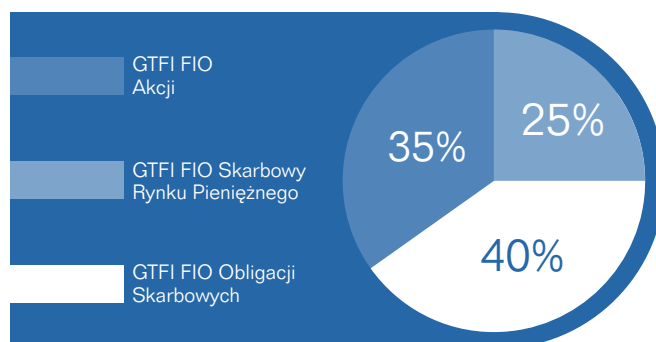
ZACZNIJ OD POCZĄTKU

Zaczniij od tego, aby wynagrodzenie przelewać od razu to do funduszu rynku pieniężnego zamiast na konto osobiste w banku. Rentowność dobrych, bezprowizyjnych i niskokosztowych funduszy rynku pieniężnego dorównuje, a często przewyższa nawet wysokooprocentowane konta w bankach internetowych. Wypłacać będziesz na bieżące wydatki na Twoje konto osobiste, tyle ile Ci potrzeba. W ten sposób Twoje pieniądze będą cały czas dla Ciebie pracować. Z czasem zobaczysz, że zgromadzona w funduszu rezerwa powiększa się. Gdy będzie większa niż zalecana w poprzednich rozdziałach, możesz przystępować do inwestycji w fundusze przeznaczone do inwestycji średnio i długoterminowych. Zalecany fundusz: GTFI FIO Skarbowy Rynku Pieniężnego.

Budowa domu

Planujesz za 10 lat rozpocząć budowę domu. Przykładowa struktura portfela może wyglądać następująco:

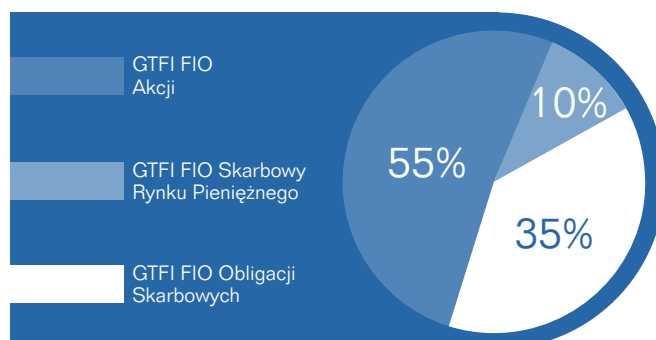
- Fundusz rynku pieniężnego: 25%
- Fundusz obligacji: 40%
- Fundusz akcji: 35%

Dodatkowa Emerytura

Za 40 lat pragniesz przejść na emeryturę. Przykładowa struktura portfela może wyglądać następująco:

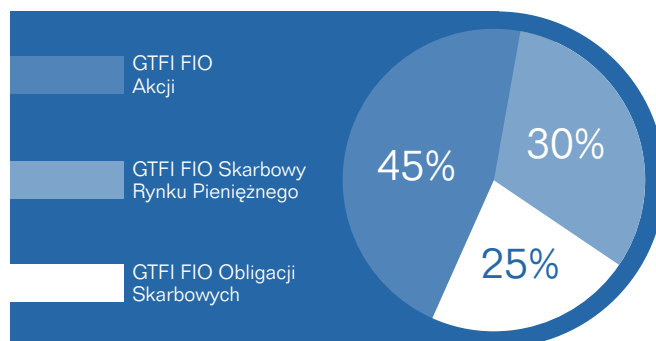
- Fundusz rynku pieniężnego: 10%
- Fundusz obligacji: 35%
- Fundusz akcji: 55%

Studia wyższe

Twoje dziecko właśnie skończyło 3 lata. Jednak już teraz pragniesz zacząć inwestować pewne środki z myślą o wydatkach na jego studia. Przykładowa struktura portfela może wyglądać następująco:

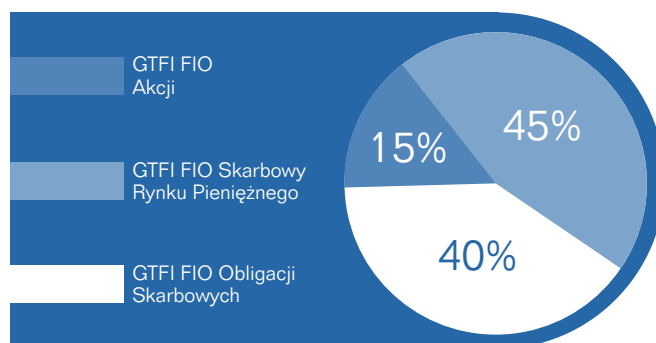
- Fundusz rynku pieniężnego: 30%
- Fundusz obligacji: 25%
- Fundusz akcji: 45%

Wygrana w totolotka

Gratulacje! Udało Ci się wygrać w totolotka. Postanawiasz zostać rentierem i wypłacać sobie co miesiąc odpowiednią sumę na własne wydatki. Przykładowa struktura portfela może wyglądać następująco:

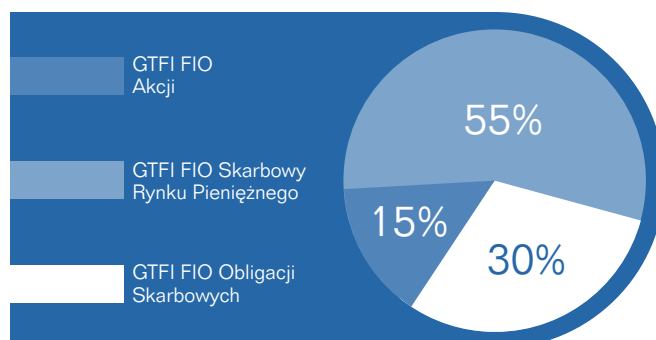
- Fundusz rynku pieniężnego: 45%
- Fundusz obligacji: 40%
- Fundusz akcji: 15%

Niedługo przejdę na emeryturę

Za 5 lat planujesz przejść na emeryturę. Przykładowa struktura portfela może wyglądać następująco:

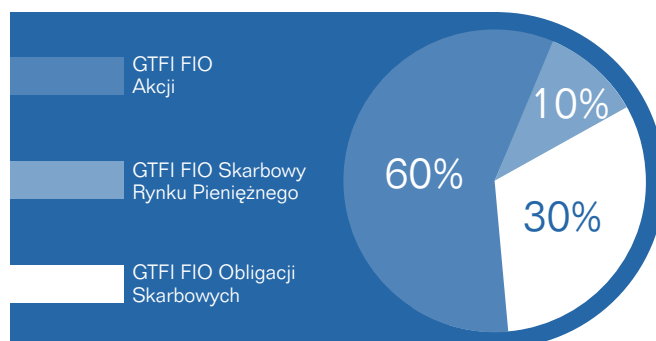
- Fundusz rynku pieniężnego: 55%
- Fundusz obligacji: 30%
- Fundusz akcji: 15%

Mam swoją pierwszą pracę

Jesteś świeżo po studiach, właśnie zaczynasz swoją pierwszą pracę. Nie masz jeszcze własnej rodziny ani żadnych większych zobowiązań finansowych. Przykładowa struktura portfela może wyglądać następująco:

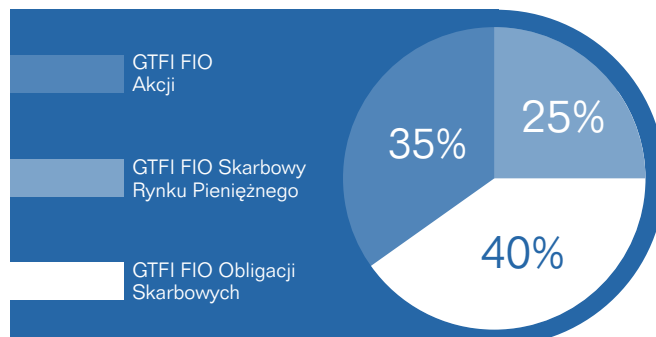
- Fundusz rynku pieniężnego: 10%
- Fundusz obligacji: 30%
- Fundusz akcji: 60%

Małżeństwo na starcie

Jesteście młodym małżeństwem. Nie posiadacie jeszcze dzieci, ale planujecie je mieć w perspektywie 2-5 lat. Przykładowa struktura portfela może wyglądać następująco:

- Fundusz rynku pieniężnego: 35%
- Fundusz obligacji: 40%
- Fundusz akcji: 25%

Gdzie szukać notowań jednostek uczestnictwa?

Ceny jednostek uczestnictwa oraz wyniki funduszy są codziennie publikowane w prasie np. w Gazecie Wyborczej, Rzeczpospolitej, Prawie i Gospodarce, Gazecie Giełdy Parkiet oraz w Internecie na wielu portalach między innymi Interia.pl, Efund.pl, Expander.pl.

Informacji prawnych na temat funduszy inwestycyjnych oraz Towarzystw Funduszy Inwestycyjnych możesz szukać na stronie internetowej www.kpwig.gov.pl należącej do urzędu Komisji Papierów Wartościowych i Giełd, która mieści się w Warszawie przy Placu Powstańców Warszawy 1.

ABC

35 37

DWA KROKI DO INWESTOWANIA

Jeśli masz już za sobą decyzję, w który fundusz lub fundusze i w jakich proporcjach chcesz inwestować to:

1 Przygotuj następujące dane:

- Imię i nazwisko,
- Nr PESEL,
- Seria i nr dowodu osobistego,
- Adres stały,
- Adres korespondencyjny, jeśli inny niż stały,
- Numer rachunku bankowego,
- Obywatelstwo,
- Numer telefonu i adres E-mail, (opcjonalnie).

zadzwoń

do Centrum Obsługi Inwestora GTFI pod numer – Infolinia: 0801 200 801,
(0 prefiks 22) 541 75 75, a resztą zajmie się GTFI

lub

wejdź na stronę internetową www.gtfi.pl i kliknij menu ***Otwórz Rejestr***,
gdzie podana jest dokładna instrukcja postępowania.

2 Dokonaj wpłaty na nabycie jednostek uczestnictwa
wybranego funduszu *przelewem ze swojego rachunku bankowego*
na odpowiedni rachunek bankowy funduszu:

GTFI FIO Skarbowy Rynku Pieniężnego	03 1050 0086 1000 0022 3314 5305
GTFI FIO Obligacji Skarbowych	77 1050 0086 1000 0022 3315 5031
GTFI FIO Stabilnego Wzrostu	48 1050 0086 1000 0022 7698 1608
GTFI FIO Akcji	05 1050 0086 1000 0022 7698 2382
GTFI PSO Portfel	13 1050 0086 1000 0022 7251 6358
GTFI PSO Standard	rachunek wybranego Funduszu

W polu tytuł wpłaty: wpisz swoje imię i nazwisko oraz PESEL.

To wszystko!

Gdy Twój Wniosek oraz wpłata dotrą do Funduszu zostaniesz uczestnikiem funduszu inwestycyjnego, po kilku dniach otrzymasz pocztą potwierdzenie dokonania transakcji wraz z ceną, po jakiej nabyłeś jednostki uczestnictwa za dokonaną wpłatę, oraz datę transakcji. Znajdzie się tam również numer rejestru, który będzie Ci potrzebny dla kolejnych wpłat lub w przypadku wypłaty. Dodatkowo osobną korespondencją otrzymasz numer PIN, niezbędny do weryfikacji Twoich poleceń w Centrum Obsługi Inwestora i w internecie na stronie www.gtfi.pl

Jeśli masz pytania dotyczące budżetu domowego i funduszy inwestycyjnych napisz do mnie na adres: ABC@gtfi.pl. Zarówno ja jak i członkowie zespołu GTFI gotowi jesteśmy udzielać odpowiedzi na Twoje indywidualne pytania.

Na następnej stronie prezentujemy przykładowo wypełnione polecenie przelewu.

Przykładowo wypełnione polecenie przelewu.

Nazwa odbiorcy		1		<i>GTFI FIO Skarbowy Rynek Pieniężny</i>		INSTRUKCJA WYPEŁNIENIA FORMULARZA PRZELEWU	
Nazwa odbiorcy cd.				<i>ul. Sokolska 8, 40-086 Katowice</i>		1 Nazwa odbiorcy GTFI (nazwa Funduszu, którego wpłata dotyczy), adres:	
Nr rachunku odbiorcy		2		<i>03 1050 0086 1000 0022 3314 5305</i>		2 Numer rachunku odbiorcy - numer rachunku bankowego Funduszu, którego wpłata dotyczy.	
		waluta		kwota		3 Numer rachunku zleceniodawcy- nr rachunku wplacającego.	
		W P		PLN 2 500		4 Nazwa zleceniodawcy (imię i nazwisko), adres wplacającego.	
Nr rachunku zleceniodawcy		3		<i>ABC Bank S.A. 12345678 - 1234567890</i>		5 Tytułem - tytuł wpłaty ,czyli imię i nazwisko zleceniodawcy oraz numer rejestru, a w przypadku pierwszej wpłaty imię i nazwisko oraz nr PESEL zleceniodawcy.	
Nazwa i adres zleceniodawcy		4		<i>Jan Kowalski</i>			
Nazwa i adres zleceniodawcy cd.				<i>Ul. Rzeczna 12/7, 40 -161 Katowice</i>			
Tytułem		5		<i>Jan Kowalski</i>			
		Nr PESEL		6 8 0 2 0 2 1 2 3 4 5			

JACEK GRODECKI

Absolwent Uniwersytetu Śląskiego, posiada dyplomy Canadian Executive MBA Université du Québec w Montrealu i Szkoły Głównej Handlowej oraz specjalistycznych studiów podyplomowych Mastere Ingenieurie Financiere et la Banque organizowanych przez Ecole de Commerce de Toulouse oraz Śląską Międzynarodową Szkołę Handlową. Odbył szereg szkoleń z zakresu inwestycji organizowanych przez instytucje krajowe i zagraniczne.

Prezes Zarządu i Dyrektor Inwestycyjny w Górnośląskim Towarzystwie Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna. Do momentu powstania GTFI S.A. pracował w Funduszu Górnośląskim S.A., gdzie będąc Dyrektorem Departamentu Inwestycji na Rynkach Finansowych, zarządzał portfelem o wartości ponad stu milionów złotych. Poprzednio pracował w Międzynarodowej Szkole Bankowości i Finansów w Katowicach.

Współzałożyciel wydawnictwa, które udostępniło czytelnikom pierwsze legalne polskie wydanie książki „Wolny Wybór” Milтона Friedmana, a także między innymi „Wall Street od podszewki” Dennisa B. Levine’a.

ABC budżetu domowego
Copyright © 2002 by Jacek Grodecki
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISBN
83-917240-0-X

Wydawca:
JOTKA S.C.
44-200 Rybnik, ul. Powstańców Śląskich 1
tel./fax: (+48 32) 422 56 77
Internet: www.j-k.pl

Dla
Górnośląskie Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych
Spółka Akcyjna
Centrum Obsługi Inwestora 0 801 200 801
40-086 Katowice, ul. Sokolska 8
tel. (+48 32) 200 84 44, fax: (+48 32) 256 30 82
Internet: www.gtfi.pl, info@gtfi.pl